

Псалта Ларион

Максим Горки

Когато бях на четири години, взе ме при себе си Псалта Ларион. Той беше самичек и чуден човек. Взе ме той, за да има с кого да се развлича. Ларион беше низък на ръст, валчест като мехур и с кржгло лице. Косите му бяха червени, а гласа тжнжк, като на жена. И сърдцето му беше като на жена, нежно към всички.

Той беше беден и живееше усамотено. Зиме и лете ловеше риба, а за забава ловеше пойни птици, на което научи и мен. Стаята ни беше пълна с такива птици, а и те не се бояха от него. С умиление си спомням, как често пъти той пълзи по стаята, а дивите птици кацват по червената му глава и се заплитат в дългите му коси. Или пък някоя от тях застане на рамото и се загледа в устата му, като навежда умната си главичка. Друг път Ларион легне на миндера, посипе си косите и брадата с конопено семе и започват да кацват щиглици, синигерчета, кадънки — ровят се в косите на псалта, ходят по бузите му, кълват ушите му, застават на носа му, а той лежи и се киска, мижи с очите и разговаря с тях. Завиждах му на това — от мене птиците се бояха.

Ларион беше човек с нежна душа и всички животни разбираха това.

През зимата прекарвахме трудно: дърва няхаме, нямаше сжс що да купим. В кжщурката беше студено, само някои от птичките чуруликаха и пееха, а ние с него лежим върху студената печка, завити с всички парцали, каквито имаме, и слушаме птичите песни... Ларион им подсвирваше — това той умееше хубаво! — Пък и самия приличаше на птица: носа му беше голям, крив като кука, имаше червена глава. А често пъти ще ми рече:

— Слушай, Мотка, — мене ме казваха Матей, — слушай!

Легне на гръб, турне ръце под главата, замижи и запее с тжнкия си глас някоя църковна песен. Птиците млжкнат, слушат и после всички една през друга запяват. Ларион усили, а те се сжрдят, особено дроздовете и скорците. Той пееше понякога толкова много, че през клепките сжлзи почваха да му текат, измокряха му бузите и омитото му от сжлзите лице, ставаше сиво.

Ларион беше особен човек. Всички хора, когато ловят риба, не викат, не разговарят, да не плашат рибата, а той пее непрестанно или ми разказва разни жития, разправя ми за Бога, и понякога рибата дохождаше към него. Други ловят птиците, сжщо